

OMÓWIENIA I RECENZJE

Samuele Duranti OFMCap

**Pieśń Klary czyli Klara z Asyżu.
Tłum. Ausilia Gołębiowska. Warszawa 1995, ss. 119.**

Święta Klara, urodzona w 1193 roku w Asyżu, pociągnięta przykładem św. Franciszka z Asyżu porzuciła dom rodzinny i oddała się na służbę Bogu w klasztorze San Damiano. Wkrótce przyłączyła się do niej jej siostra Agnieszka, a następnie liczne niewiasty, które dały początek Zakonowi św. Klary. Postać tej mniszki stała się natchnieniem dla panien z najważniejszych dworów Europy XIII i XIV wieku, które wstępowały do klasztorów Ubogich Pań lub żyły ideałami Franciszka i Klary wśród przepychu dworskiego.

Obchodzony od 11.08.1993 do 5.10.1994 rok klariański z racji osiemsetlecia urodzin świętej Klary z Asyżu zaowocował licznymi publikacjami odkrywającymi na nowo tę wspaniałą postać z rodziny franciszkańskiej, której życie stało się dla naśladowców św. Franciszka wykładnią realizowania charyzmatu swego Założyciela. Ważnym dokumentem, który ukazał się z racji jubileuszu jest wydany w 1991 roku List czterech ministrów generalnych Rodziny Franciszkańskiej poświęcony osobie i dziełu świętej z Asyżu zatytułowany „Klara z Asyżu. Kobieta nowa”.

Książka „Pieśń Klary” stanowi wyjątkową pozycję na rynku księgarskim poświęconą postaci św. Klary. Autor opracowania Samuele Duranti, włoski kapucyn z Prowincji Toskańskiej, ukończył studia z literatury współczesnej na Uniwersytecie we Florencji i jest autorem kilku pozycji poświęconych św. Franciszkowi oraz św. Klarze. Książka *Naque al mondo un sole* miała już pięć wydań włoskich. Trzy inne

opracowania były trzykrotnie wydawane przez wydawnictwo Porziuncula w Asyżu. Pozycja *La canzone di Chiara* z 1990 roku miała także trzy wydania włoskie i właśnie ta praca została przetłumaczona na język polski.

Wydana staraniem Sióstr Klarysek Kapucynek z klasztoru w Ostrowie Wielkopolskim, nakładem Braci Mniejszych Kapucynów z Warszawy, książka *Pieśń Klary* stanowi bardzo dobre wprowadzenie w poznawanie postaci Świętej z Asyża. W przedmowie do wydania polskiego br. Kazimierz Synowczyk stwierdził, że S. Duranti „pisze o Klarze albo lepiej – śpiewa o niej z entuzjazmem i miłością. Przekonywająco i porywająco” (s. 7).

Książka liczy szesnaście rozdziałów, poprzedzonych obok wprowadzenia chronologią życia św. Klary. Autor nie miał zamiaru pisać biografii Świętej, ale ukazuje najistotniejsze elementy jej życia duchowego w formie relacji ustnej jej samej i jej towarzyszek. Poszczególne rozdziały zawierają wypowiedzi osób bardzo blisko związanych z Klarą i znających sekret jej niezwykłego blasku. Najczęściej wypowiadają się siostry z klasztoru w San Damiano, które przeżyły w ubóstwie i kontemplacji kilkadziesiąt lat. Nie brakuje też głosów męskich, gdyż do pieśni Klary dołączają się jej ojciec Favarone di Offreduccio oraz papież Aleksander IV, który wypowiedział się na temat świętości życia Klary w bulli kanonizacyjnej.

Relacje świadków przedstawione są w formie bezpośrednich wspomnień koncentrujących się na wydarzeniach i aspektach duchowości klariańskiej. Motywem przewodnim książki jest ukazanie pieśni życia wyśpiewywanej przez samą Klarę poprzez czyny i słowa, do której to pieśni dołączają się naoczni świadkowie. Wydarzenia z życia Klary przedstawione są bądź to w formie narracji autorskiej, bądź udziela on głosu samej Klarze; „Klara oparła głowę, zamknęła oczy i dała upust wspomnieniom. To było, jak uderzyć w struny lutni, by zaintonować pieśń życia. Znów ujrzała się osiemnastoletnią dziewczyną” (s. 16).

Autor wczuwa się w klimat życia Świętej z Asyżu utożsamiając się z jego świadkami. Sam wyznaje to we wprowadzeniu: „Wspomnienie zakłada wskrzeszenie, a powtórne spojrzenie pociąga za sobą nowe przeżycie. Święci nie są bowiem historyczną pamiątką, ale żywą obecnością. Ja pokochałem Klarę. Nosilem ją w sobie; towarzyszyła moim myślom i sercu”. To właśnie stanowi największą wartość książki. Klara dziś, pod koniec dwudziestego wieku, wyśpiewuje swoją pieśń życia. Można powiedzieć, że zaprasza do włączenia się w jej radość. Książka niesie bowiem w sobie radosne przesłanie o pięknie życia i możliwości jego owocnego spełnienia. Radość udziela się czytelnikowi, który zostaje wprowadzony w klimat początków klariańskiej przygody i doświadcza entuzjazmu bohaterów książki.

S. Duranti opiera się na aktach procesu kanonizacyjnego, obejmujących zeznania świadków oraz bullę papieża Aleksandra IV. W tekście spotyka się liczne odniesienia do pism św. Klary, zwłaszcza do Reguły i Testamentu. Jest to więc pozycja w pełni wierna prawdzie historycznej i ukazująca prawdziwe oblicze Klary.

Czytelnik otrzymuje opis czasów współczesnych Świętej oraz jej dzieciństwa w relacji rodziców. Agnieszka, siostra Klary opowiada o jej wstąpieniu do klasztoru św. Damiana, a pierwsze towarzysзки wspominają jej gotowość na wszelkie ofiary, umiłowanie ubóstwa, wierność wskazaniom Franciszka oraz ogromną wrażliwość na potrzeby sióstr. Klara, prawdziwie jasna, zajęta nieustanną kontemplacją Chry-

stusa w Tajemnicy Wcielenia, Ukrzyżowania i Eucharystii staje się natchnieniem dla siostr i wychowawczynią pokoleń. Jej kobieca delikatność i zarazem ogromny upór sprawiły, że stała się „kamieniem węgielnym wzniosłego dzieła i mistrzynią cnót” (s. 106, Bulla kanonizacyjna).

Należy podkreślić piękny język narracji, pełen poezji i barwnych porównań. Może warto przytoczyć chociaż niektóre: „Pola płonęły jak oszalałe od lipcowego słońca. Klara, tak nierozłącznie związana z Franciszkiem, znów zaczęła przerzucać karty księgi życia, ciągnąc swoją pieśń” (s. 66). Trzeba podziwiać Autora, że prezentując wiele historycznych faktów i zatrzymując się nad licznymi szczegółami z codziennego, jednostajnego przecież, życia Klary przykutej do łoża cierpienia, wypełnionego modlitwą, pracą, zachowuje lekkość i ciągłość akcji, która rozwija się wartko wciągając czytelnika. Książka należy do nielicznych pozycji, które budzą wielkie zainteresowanie czytającego zarazem dostarczają mu prawdziwej uczy duchowej, koncentrując go na tym co ciekawe i porywające, a jednocześnie realne i piękne. Język przekładu dokonanego przez siostrę Ausilię Gołębiowską, klaryskę kapucynkę, oddaje wiernie nastrój i fabułę książki.

W zakończeniu książki sam Autor napisał, że „biografia ta posiada wartość uniwersalną, a co za tym idzie aktualną, ze względu na sens, znaczenie i kierunek, jaki Klara nadała swemu życiu” (s. 115). Pieśń Klary trwa nadal i należy być wdzięcznym S. Duranti, że podjął ją w tak piękny sposób. Pozycja jest cenną pomocą do zrozumienia św. Klary nie tylko dla jej naśladowczyń, ale dla wszystkich poszukujących szlachetnych wzorów z przeszłości. Wydana w starannej formie przez Siostry Loretanki w Warszawie, jest ciekawą i mądrą książką, wartą polecenia wszystkim.

Andrzej Derdziuk OFMCap